

Zala Megyei Közgyűlés Hivatala Központi Titató	
Erk.:	2009 JÚN 03.
Szám:	Mell.: 11-14/2009/S

2009 JÚN 22
L. H.
08.02
A. Hestel
1.6.2

ÖNKORMÁNYZATI MINISZTERIUM

Miniszter

Szám: ÖM/242/6/2009.

Manninger Jenő úr részére
elnök
Zala Megyei Önkormányzat Közgyűlése

Zalaegerszeg
Kosztolányi u. 10.
8900

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönjük, hogy tájékoztatta Bajnai Gordon miniszterelnök urat a Zala Megyei Közgyűlés „A megye, mint középszint” című állásfoglalásáról. Engedje meg, hogy – néhány gondolat erejéig – tájékoztassam Önt az Önkormányzati Minisztérium álláspontjáról.

A Zala Megyei Közgyűlés 37/2009. (IV. 24.) KH. határozatában megfogalmazott gondolatok, állásfoglalások megújulásra váró önkormányzati rendszerünk fontos alapkérdéseit érintik. Éppen ezért ezek a kérdések nagy súllyal szerepelnek a Kormány-Önkormányzatok Egyeztető Fóruma reformot előkészítő munkacsoportjainak napirendjén.

Ezek az ülések a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége alapvetően a Zala megyei határozatban megfogalmazott álláspontot képviseli. Az is ismert azonban, hogy ezekben a kérdésekben a KÖEF önkormányzati oldalán nem alakult ki konszenzus.

Abban teljes az egyetértés, hogy strukturális reformra, a feladat- és hatáskörök átrendezésére, a területi önkormányzás határozott megerősítésére van szükség.

A megoldások kialakításában továbbra is a lehető legszélesebb egyetértésre törekszünk. Ez azonban csak magas színvonalú, felelős szakmai viták talaján jöhet létre. Ehhez a vitához ad értékes adalékot a megküldött közgyűlési határozat.

A testület munkájához további sok sikert kívánok, és kérem tolmácsolja miniszterelnök úr jókívánságait is.

Budapest, 2009. május „H”

Üdvözlettel:

Varga Zoltán
Varga Zoltán

AZ ORSZÁGGYÜLÉS
ELNÖKE

2009. MÁJ. 13.

Zala Megyei Közgyűlés Hivatala Központi Iktató	
Érk.: 2009. MÁJ. 18.	
Szám: 11-13/2009/2	Mell.: 1

[Handwritten signature]
1.64

OE-72/11/2009.

Manninger Jenő úrnak,
a Zala Megyei Közgyűlés
elnökének

Zalaegerszeg

[Handwritten signature]
Fogadt.
15.

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönöm, hogy megtisztelték bizalmukkal, és hozzám is eljuttatták a Közgyűlés 2009. április 24-ei ülésén elfogadott – a megyei intézményrendszer szükségességéről szóló, „A megye mint középszint” című állásfoglalásukat tartalmazó – 37/2009. (IV. 27.) KH. határozatot.

Amint azt már más megyei közgyűlések elnökeinek is jeleztem, magam is fontosnak tartom, hogy a hosszú évek óta folyó, a megye, mint középszintű igazgatási egység létjogosultságáról szóló vitában a megyei önkormányzatok is állást foglaljanak, és véleményüket, érveiket ne csak a reform irányát és tartalmát elsősorban meghatározó kormány, hanem a törvényalkotók is megismerjék.

Tájékoztatatom, hogy erre figyelemmel határozatukat – más megyei közgyűlések e tárgyban született határozataihoz hasonlóan – továbbítottam az Országgyűlés Önkormányzati és területfejlesztési bizottságához.

Ugyanakkor jelzem, hogy az Önkormányzati és területfejlesztési bizottság a 2009. április 22-ei ülésén megtárgyalta az eddigi, az Önökével azonos tartalmú megyei önkormányzati beadványokat. Tájékoztatásul mellékelten megküldöm a fenti bizottsági ülésről készült jegyzőkönyv kivonatát. (A jegyzőkönyv a bizottságnak az Országgyűlés honlapján (www.parlament.hu) keresztül elérhető weboldalán tekinthető majd meg teljes terjedelemben.)

Bízom abban, hogy a megyerendszert érintő jövőbeni decentralizációs és deregulációs törvényjavaslatok, valamint az állami, önkormányzati feladat- és hatáskörökre vonatkozó egyéb indítványok előkészítése folyamán a Kormány, azok tárgyalása során pedig a bizottság is figyelembe veszi majd az önkormányzatok és önkormányzati szövetségek álláspontját, észrevételeit.

Munkájukhoz további sok sikert kívánok.

Budapest, 2009. május 5.

Üdvözlettel

[Handwritten signature]
Dr. Szili Katalin

Kivonat*

az Országgyűlés Önkormányzati és területfejlesztési bizottságának
2009. április 22-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

* A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Elnököl: Gy. Németh Erzsébet (MSZP), a bizottság elnöke

Békés megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Komárom-Esztergom megye, Fejér megye, Vas megye, Nógrád megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye közgyűléseinek a magyar megyerendszer megőrzése mellett hozott határozatai

ELNÖK: Rátérünk a 4. napirendi pontunkra, amely Békés megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Komárom-Esztergom megye, Fejér megye, Vas megye, Nógrád megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye közgyűléseinek a magyar megyerendszer megőrzése mellett hozott határozatainak a megtárgyalása. *(A napirendi ponthoz meghívottakhoz:)* Kérem meghívott vendégeinket, az asztal végén foglalják el a helyüket. Köszöntöm Domokos Lászlót, a Békés Megyei Közgyűlés elnökét, dr. Biri Istvánt, Békés megye főjegyzőjét, dr. Dávid Sándor megyei főjegyzőhelyettest, Barna János alelnököt, aki a Nógrád Megyei Közgyűlést képviseli *(Közbeszólás: Nincs itt.)* Nincs. Nekem nincs más megyei képviselő felírva. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

DR. VARJÚ MIHÁLY (Fejér Megyei Önkormányzat): Dr. Varjú Mihály, Fejér megye főjegyzője vagyok.

ELNÖK: Köszöntöm önt is. Az Önkormányzati Minisztérium részéről egy hölgy van felírva, dr. Csukás-Novák Nóra, köszöntöm.

Először Domokos képviselő úrnak adom meg a szót. Parancsoljon!

Domokos László tájékoztatója

DOMOKOS LÁSZLÓ (Békés Megyei Közgyűlés): Köszönöm szépen, elnök asszony.

Tisztelt Bizottság! Köszönjük a lehetőséget, hogy ezt a napirendi pontot egyáltalán megtárgyalják, bár tudjuk, hogy súlyos és komoly napirendi pontok is voltak, és még lesznek is. Azt gondolom, hogy türelemmel vártunk. Ezt azért is mondom, mert az elmúlt két és fél évben több mint ötven előterjesztést, kezdeményezést, felterjesztést fogalmazott meg csak a Békés Megyei Önkormányzat testülete. Abban maradtunk, hogy *(Dr. Biri István felé:)*, hogy először ön beszél, és amennyiben szükséges, a többiek kiegészítik, de akkor én kezdeném.

Ha megengedik, először is arról szólnék, hogyan született meg ez a határozat, hiszen az sok mindent elárul, hogyan kerül ez ide, ezt a kérdést joggal fel lehet vetni.

Békés Megye Önkormányzata, mint minden önkormányzat, évente közmeghallgatást hirdet, amelyben témaként a megye, mint középszint, mint téma megfogalmazódott. Ennek kapcsán a megyei főjegyző úrral közösen készítettünk egy tájékoztató anyagot, és egy közmeghallgatás keretében végül is a testület többsége úgy döntött, hogy az alábbi határozatokat, amelyeket képviselőtársaink is megkaptak, a Ház elnök asszonyának, Szili Katalinnak címeztük még a múlt évben, illetve a Magyar Köztársaság miniszterelnökének, az önkormányzati miniszternek, a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének, a megyei közgyűlések elnökeinek, illetve Békés megye országgyűlési képviselőinek, a parlament frakcióvezetőinek és a köztársasági elnöknek is, tehát széles körű kezdeményezésről van szó.

Miután mindenki kezében van maga a közgyűlési kivonat, ezért én csak nagyon röviden összegezném, és nem szeretnék túlterjeszkedni maga a testület által felhatalmazott gondolatokon, bár nyilván azóta sok minden történt. Ha akár a mai nap megszólalásait is hallgatjuk, akkor sok esetben eszünkbe juthat az, hogy jó néhány olyan ügyet középszinten rég meg lehetne állítani, és nem kellene itt ezzel foglalkozni, ha a feladatok, a hatáskörök a szubszidiaritás elvei szerint lennének elrendezve. Az első két pontban gyakorlatilag egy

állásfoglalás van arra vonatkozóan, hogy a megyei közép szintre szükség van, és ha az európai elvek szerint bizony a magyar jogrendben ez a szubszidiaritás elve alapján lenne leszabályozva, és eszerint működne, akkor talán mondhatjuk azt, hogy hatékonyabban és ésszerűbben működne az országban sok minden.

Határozottan a megye mint európai uniós régió fogalmát is szeretnénk rendezni, hiszen a magyar közgondolkodás és újságírás, a szakemberek is sok esetben nem egy fogalomrendszerben dolgoznak. Állításunk az, hogy európai uniós értelemben a régió lefedi a magyar megyerendszert. Két státuszt, két pontot ismer az európai uniós fogalomrendszer, amelyet a közép szint fogalmában elfogad, és ez csak a megyei önkormányzatok esetében igaz, egyrészt választott testülete van, másrészt pedig saját bevételekkel bír. Az összes többi közép szintnek aposztrofált szint, akár a kistérségek, akár a régió, nem felel meg ennek a fogalomrendszernek.

Ha belegondolunk, hogy egy háromszintű, az alkotmányban háromszintű alkotmányos berendezkedésben működne hatékonyan az alkotmány szellemében az államigazgatás, akkor valószínűleg egy mai költségvetési, gazdasági helyzetben is hatékonyabban, takarékosabban, ésszerűbben működne, mint hogy most öt szintet kell hogy viseljen az adófizető állampolgár.

Merre irányulnak a kezdeményezéseink? Egyrészt az a felvetésünk, az a javaslatunk, hogy az önkormányzati és az állami közigazgatási funkciókat felül kell vizsgálni, a feladatok, hatáskörök teljes körű szakmai felülvizsgálatán keresztül újratelepítését kell a kompetenciáknak számba venni. Nagyon leegyszerűsítve mondhatnánk azt is, hogy az önkormányzati megye fennmaradása és megerősítése mellett vissza kell állítani a közigazgatási, államigazgatási megyét. Erről szól az egyik kezdeményezés. Ez irányú törvénykezési és kormányzati szakirányú ágazati rendeletalkotást kezdeményezünk.

Másrészt a 4. pontban a területfejlesztés kérdéskörét vesszük elő, amelyben nem szeretnénk összekeverni magát a tervezési statisztikai célokból létrehozott régiót vagy egységet, ne is nevezzük régiónak, egységet, hiszen az egy fogalomrendszer, de ez sehol európai uniós elvek szerint és szerintem a magyar ésszerűségi elvek szerint sem tudja azt mondani, és a magyar alkotmány sem, hogy e mögé közigazgatási és egyéb más következményeit meg kell tenni. Viszont úgy látjuk az elmúlt három év tapasztalatait is figyelembe véve, hogy a megyei területfejlesztési tanácsoknak a területfejlesztési forrás elrendelésében a jogszabályi kötelezettségek itt maradtak, viszont forrásokat nem rendelt hozzá. Meggyőződésünk, hogy a feladatokhoz sokkal közelebb álló módon tudná ezt rendezni.

A szélesebb vita '97-re nyúlik vissza, nem kívánok ennek a részleteibe belemenni. Az állásfoglalás azért elég egyértelmű, hiszen ilyen változások 2006-tól vannak, illetve 2007. január 1-jétől, hogy egészen pontosak legyünk. Szerintünk ez rossz irány, vissza kell fordulni, és meg kell próbálni az alkotmányos alapon működő választott testülettel is bíró megyék fele visszarendezni ezeket a területfejlesztési elrendezési jogköröket.

Az 5. pontban pedig arról szólunk, hogy egy semleges finanszírozásra van szükség, tehát a feladatellátáshoz rendkívül fontos lenne, hogy egyrészt a szükséges források álljanak rendelkezésre, de ha és amennyiben nem, akkor viszont jó lenne, ha a többi önkormányzat kistélepüléstől a fővárosig bezárólag egyformán normatív alapon lenne finanszírozva. Az elmúlt három évben többször ugyanaz a feladat, amit a megye látott el, az egy település vagy egy kistérség esetében nem ugyanazt a finanszírozást kapta. Szerintünk ez helytelen gyakorlatot vont maga után, és ráadásul kiszámíthatatlanná tette a rendszert.

Ennek keretében kezdeményezzük, hogy meg kell szüntetni azokat a szabályozásokat, amelyek az állami, államigazgatási szervek döntésétől teszik függővé a megyei feladatok ellátását, ugyanakkor viszont a teljes ellátási felelősség a megyei önkormányzatot terheli. Kezdeményezi azt a korábbi kérdésekben nyitva hagyott területet, amely a megye és a megyei

jogú városok közötti feladatmegosztásnak a törvényi szintű szabályozásán keresztül oldaná meg ezt.

Ha jól értettem, elnök úr arról adott tájékoztatást, hogy az előző ülésen a gyermekvédelem napirenden volt. A gyermekvédelem és a fogyatékosügy például klasszikusan egy olyan terület, amely ma főleg konfliktusokat gerjeszt azon a területen, ami egyébként is elég komoly gondokkal küzd. Van ágazati szabályozás, de ennek nem követte le a további szabályrendszere ennek a kérdésnek a tisztázását. Mondhatnánk, hogy most úgymond lendületből mennek ezek az ügyek, de igazából minél kevesebb pénz áll rendelkezésre, annál nagyobb konfliktusok és szembenálló erők jelennek meg. Ezért azt gondoljuk, hogy itt a jogalkotás táján sokat tudna segíteni jó néhány, a hétköznapi ember számára fontos ügyekben is, ha egy világosabb munkamegosztás lenne szabályozva, mert ez zavaros képet teremt, rossz hatékonyságot szül, és nem teremti meg azt a lehetőséget, hogy az önkormányzatok reálisan egy szűkülő anyagi keretek között is el tudják látni felelősség ellátása nélkül ezeket a feladatokat, tehát a feladatok tartalma sérülhet.

Ez a lényege, talán így tudnám összefoglalni azt a mintegy kétoldalas kivonatot, amelyet ahogy elhangzott, valóban több önkormányzat más keretek között, nem feltétlenül közmeghallgatás keretei között, de végül is megerősített. Ezért azt kell mondanom, hogy ha nem is minden megyének, de akik ezzel a témával foglalkoznak, annak széles körében van egy egyetértés. A kezdeményezésünk tehát arra vonatkozik, egyrészt a figyelmet felhívni erre a problémára, másrészt pedig a probléma megoldása irányában élünk kezdeményezési joggal, illetve a testületeink erre hatalmaztak föl.

Részemről ennyi lett volna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, elnök úr. Kérdezem, hogy ki kíván hozzászólni még. *(Dr. Varjú Mihály jelentkezik.)* Parancsoljon, főjegyző úr!

Dr. Varjú Mihály kiegészítése

DR. VARJÚ MIHÁLY (Fejér Megyei Önkormányzat): Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Ez a problémakör, ami ez az anyag, amit az elnök úr ismertetett, minden megye előtt 1990 óta ismert. Szeretném önöket tájékoztatni arról, de bizonyára ismerik, hogy a megyék, illetve a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége ezt a témakört minden évben újra és újra előveszi, és azon lobbizik, hogy a megye mint középszint betöltse történelmi küldetését, hivatását. Ennek az irodalma rendelkezésre áll, ha igénylik, akkor nyilván elküldjük. Mindig Pécsen megyekonferenciákon szokták a megyei közgyűlések elnökei, a főjegyzők, illetve a meghívott minisztériumi tisztségviselők, államtitkárok, miniszterek a megye helyzetét elemezni, és különböző megoldási javaslatokra szert tenni.

Az állam, tehát a Magyar Köztársaság kormánya, Önkormányzati Minisztériuma fogadókéss volt több alkalommal ezekre a kezdeményezésekre, javaslatokra. A Horn-kormány idején Verebélyi kormánybiztos úr fogadta ezeket a javaslatokat, de mire kidolgozta volna, úgymond kifutott alóla a kormányzati időszak. A Fidesz-kormányzat alatt Pintér belügyminiszter úr foglalkozott ezzel a témakörrel, és mire megoldási javaslatra jutott volna a minisztérium, illetve a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, elfogyott a ciklus. A következő ciklusokban viszont nem láttuk már azt, hogy az Önkormányzati Minisztérium, illetve bárki is a kormány részéről áttekintette volna az önkormányzatok feladat- és hatásköreit, azt a súlyos terhet és azt a nagy felelősséget, amit az önkormányzati rendszer visz '90 óta magán.

Akkor kísérletek voltak, de ezek a kísérletek inkább elmentek az államigazgatási feladatok régiósítása irányába, és – magunk között vagyunk – kaotikus viszonyban vagyunk, ahol egy régióban kaotikus viszonyok között működnek a dekoncentrált államigazgatási szervek, és ezeknek az államigazgatási szerveknek a feladatait, hatáskörét, illetékességét még

itt, az asztalnál ülők sem látjuk át tökéletesen, nemhogy azok az egyszerű állampolgárok, akiknek az ügyeit ezek a dekoncentrált szervek lettek volna hivatottak intézni.

Beszéljünk nyíltan: a közigazgatási hivatalok megszűntek, az önkormányzatok törvényességi ellenőrzése a mai napig nem megoldott. Úgy véljük, hogyha a kormányzatnál a közigazgatás és az államigazgatás feladatrendszere nem áttekinthető, nem ellenőrizhető és nem minden egyes állampolgár által átlátható, ez súlyos hibákat okozhat és okoz is a magyar államigazgatásban. Én, mint a megyei területi választási iroda vezetője, amikor legutóbb a népszavazásról tartottam felkészítőt a megye jegyzői részére, megdöbbenve láttam, hogy 2006 óta a jegyzők egyharmada kicserélődött, tehát az államigazgatásban óriási fluktuáció van, márpedig a legtöbb államigazgatási hatáskört a jogszabály a települési jegyzőhöz telepíti, és itt tapasztaltam a megyében közel 30 százalékos fluktuációt 2006 óta.

Kérdezem: mi ennek az oka? Úgy látjuk, ez a kérdéskör összefügg azzal, hogy az önkormányzati rendszer felülvizsgálata megérett, álláspontunk szerint meg kell erősíteni a történelmi megyéket. Örülök annak, hogy például Geberle képviselő asszony azt mondta, miért nem fordult a polgármester úr az előző napirendi pontban egy megyei hatáskörrel rendelkezőhöz. Tehát a köztudatban, az érzelmekben, a gyakorlatban benne van a megye, benne van a megyének, mint egy olyan intézménynek a neve, súlya, amelyik képes a megye érdekeit átfogni, és képes a megyében a közszolgáltatásokat, az államigazgatási szolgáltatásokat tervezni.

Összességében azt kérjük a tisztelt önkormányzati bizottságtól ezen az ülésen, hogy legyen ennek a kezdeményezésnek a motorja, és az Országgyűlésben a többi bizottsággal egyetértve vitassák meg, tegyenek hitet abban, hogy megújítják az önkormányzati rendszert, és nagyon fontos, hogy a feladatok, a hatáskörök, a finanszírozás a helyükre kerüljenek.

Sajnos, a Fejér Megyei Önkormányzat – bár Fejér megye az ország egyik legfejlettebb megyéje – pont a finanszírozást követően az ország egyik legszegényebb megyéje. Sajnos, adósságokat görget maga előtt, kénytelen volt kötvényeket kibocsátani, és működésében is komoly finanszírozási problémái vannak, és lehet, hogy előbb-utóbb komoly intézkedésekre kerül sor a csőd elkerülése végett.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Asszony! Szeretném önöknek elmondani, hogy ez a problémakör nagyon sok választópolgár életkörülményeit érinti, befolyásolja. A megyei önkormányzat olyan intézményrendszert tart fenn, olyan intézményrendszert működtet, ami a megye legelesettebb polgárainak az életét és ellátását szolgálja. Véleményünk szerint tehát a megyét, mint középszintet, mindenképpen a helyére kell tenni, és ehhez kérjük az önök segítségét, támogatását. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tanácsos asszony, parancsoljon!

DR. CSUKÁS-NOVÁK NÓRA (Önkormányzati Minisztérium): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! A tárcához tíz megkeresés is érkezett a megye, mint középszint témakörével kapcsolatban. Ezeket a megkereséseket a tárca áttekintette, és részben közvetlenül válaszolt, egy kivétellel, ezt az egy kivételt pedig a Miniszterelnöki Hivatal tette meg, tehát közvetlenül válaszoltunk a megyék részére.

Az elmúlt tizennyolc év tapasztalatai, illetőleg a szakértői tapasztalatok, a tudományos kutatások eredményei azt mutatják, hogy a helyi önkormányzati rendszer jelenlegi struktúrájában működési, finanszírozási oldalról hosszú távon nem tartható fenn, éppen ezért igény van a rendszer átfogó megújítására, átalakítására. Az önkormányzati rendszer továbbfejlesztésének egyik eleme az erős önkormányzati középszint létrehozása. Az erős önkormányzati középszint kérdésével a kormány-önkormányzatok egyeztető fórumai, munkacsoportjai is foglalkoztak, viszont ebben a kérdésben, mármint a megoldási módok kialakításában nem sikerült egyetértésre jutni a KÖEF önkormányzati oldalán belül sem.

Abban viszont egyetértés van, hogy szükség van a strukturális átalakításra, a feladat- és hatáskörök átrendezésére, illetőleg a területi önkormányzati szint megerősítésére.

2006-ban a minisztérium valóban az Országgyűlés elé terjesztette az önkormányzati törvény módosítását, ebben a regionális önkormányzatok szerepeltek, de nem kapta meg a szükséges támogatottságot. Azóta az erős területi középszint megoldási módozatainak kidolgozásában, mint említettem, nincsen egyetértés. Az előző kormány 2009. március 25-én előterjesztést fogadott el az önkormányzati rendszer megújításának elemeiről, de ezek között nem szerepel az erős területi középszint kialakítása. Értelemszerűen ebben a kérdésben további szakértői, illetőleg politikai egyeztetések szükségesek, éppen ezért ezekhez az egyeztetésekhez szolgál jó alapul a megyei önkormányzatok állásfoglalása, véleménye, amit eljuttattak hozzánk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, tanácsos asszony. A bizottság tagjaié a szó. *(Jelzésre:)* Geberle képviselő asszony, parancsoljon!

GEBERLE ERZSÉBET (SZDSZ): Köszönöm a szót, elnök asszony. Kérdezni szeretnék. Varjú főjegyző úr elmondta, hogy ez 1990 óta napirenden van. Igen, valóban azóta vitatkozunk az önkormányzati rendszeren, én magam is négy ciklust „húztam le” a Fővárosi Önkormányzatban.

Itt az elénk került előterjesztés, ahogyan a tanácsos asszony mondta, több megyétől érkezett. Miután látom, hogy ugyanazzal a szöveggel érkezett mindegyik, kérdezni szeretném: van-e valamilyen különös oka annak, hogy csak négy megye küldte el a bizottsághoz ezt a felterjesztést? Az a tíz, amiről a tanácsos asszony beszélt, ugyanezzel a szöveggel van-e? Ha nem, akkor mi van a többi megye véleményével? Ezt szeretném kérdezni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Papp képviselő úr következik.

PAPP JÓZSEF (MSZP): Köszönöm szépen. Nem kérdésem van, véleményem van, de bízom benne, hogy ezt a kérdést most már egy körben le tudjuk rendezni, bár nem biztos, hogy nem indukál majd hozzászólást az, amit el kívánok mondani

Itt ma már Kiskunlacháza közbiztonságával, Boba szennyvízkezelésével is foglalkoztunk, bár egyik sem olyan, amit meg tudnánk oldani, most pedig mintha egy régóta vajdó, egyébként a parlament kétharmados többségét igénylő törvénynek veselkedünk neki, és azt gondolom, a sikeres végkifejletre a bizottság keretein belül nagyon kevés az esély.

Nagyon régóta látszik az, hogy a politikai jobboldal megyepárti, a baloldal pedig régiópárti. Azt gondolom, egyik álláspont képviselője sem bűn, ez nem hiba, természetesen mind a két álláspont értelmezhető. Azon egyáltalán nem vagyok meglepve, hogyha a megyék felteszik maguknak a kérdést, hogy akarnak-e tovább maradni, akkor erre azt válaszolják, hogy igen. Én ebben semmilyen meglepő indokot nem látok. Azt most már a megyék is látják, hogy egyébként így, ahogyan most van, az a megyéknek sem jó, az országnak sem jó, mert egyébként a feladatot sem tudjuk normálisan ellátni, és a finanszírozást sem tudjuk normálisan megoldani.

Azokról az érvekről, amelyek itt elhangzanak a megye esetében, önmagában az, hogy ez egy ezeréves közigazgatási rendszer, azt gondolom, több szempontból is vitatható. Az egyik az, hogy önmagában attól, hogy valami ezeréves, még nem biztos, hogy a mai helyzet problémáinak a megoldására adekvát választ ad, és az egy helyes megoldás lenne. Másrészt a jelenlegi magyar megyerendszer nem ezeréves, ezt meg azért lássuk be, hiszen a történelmi időkben is ahogy fejlődött akár a közlekedés, akár a hírközlés, akár bármi más, bizony voltak össze megyéket. A magyar megyék nagy része több elemű névből áll, mondjuk Jász-Nagykun-Szolnok megye, aminek korábban több neve volt, most ne nevezzük Jász-Nagykun-

Szolnok megyét ezeréves megyének. Tehát ha az elődeink a történelmi fejlődést és egyéb más, technikai fejlődést felismerve ilyen típusú közigazgatási összevonásokat tettek, akkor nem hiszem, hogy ez ma egyébként önmagában bűn lenne.

Mi a néhány érv a régió mellett? Itt Domokos elnök úr, képviselőtársunk is a szubszidiaritás elvével indokolta a megye mint erős középszint létezését. Azt gondolom, és elnézést kérek, nekem szakmai meggyőződésem, hogy a régió mint erős választott középszint lenne ma nálunk a helyes megoldás. Nem arra gondolok, hogy az egyébként nem létező megyei feladatok összevonásával kellene régiót létrehozni, mert ezt már nagyon sok helyen elmondtam, hogy én a megyéket, a mai megyei önkormányzatokat - és ez egyébként nem a most működő megyéknek a problémája, hanem hogy ez ilyenné alakult - nem tartom másnak, mint pártlistán választott GAMESZ-nak. Ezt a helyzetet mindenféleképpen valamilyen módon rendezni kellene. Tudtam, hogy Budapestre megint el fogunk jutni ebben a témakörben is, mint ahogy Boba szennyvízkezelésénél.

Annyit szeretnék még elmondani, hogy azt gondolom, hogy a régió esetében a szubszidiaritásnak a legfontosabb eleme az, hogy egy ilyen típusú választott régió lenne arra alkalmas szereplő, hogy jelenleg a ma még állami feladatok jelentős decentralizálását is ezen végrehajtjuk. Azt gondolom, hogy erről viszont hiba nem beszélni, mert ma Magyarországon a döntési rendszer még mindig olyan, hogy túlságosan sok minden dől el állami szinten, és az erős választott régiók esetében azt gondolom, hogy sokkal inkább megoldható az állami feladatok decentralizálása. Akkor még mindig maradhatnak megyék, ha valakinek van megyei identitása, az is megmaradhat. Azt gondolom, hogy azt el kellene dönteni végre már, hogy melyik álláspont valósul meg.

Nem fogjuk mi ezt a kétharmados törvényt az Önkormányzati bizottság keretei közt se megalkotni, se megváltoztatni, most viszont a két megoldás közt félúton vagyunk, amiben kínlódnak a megyék, mert ők is látják, hogy ez így, ahogy van, nem jó, de kínlódik az ország is, meg valószínűleg azok az emberek is, akiknek nem biztos, hogy a legjobb minőségű közszolgáltatás jut, mint ebben a mai magyar közigazgatási és önkormányzati rendszerben. De ezt már az Állami Számvevőszék jelentése kapcsán is alaposan kiveséztük, úgyhogy köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. További hozzászóló? *(Jelentkezések.)*
Kovács alelnök úr, Balogh alelnök úr és Mester képviselő úr. Kovács alelnök úré a szó, parancsoljon.

DR. KOVÁCS ZOLTÁN (Fidesz): Tisztelt Bizottság! Ha Papp József okfejtését követnénk, akkor ezeréves Magyarország sem lenne, sőt sem a millenniumot, se a millicentenáriumot nem lehetett volna megünnepelni, mert Magyarország történelmi határai is változtak, még ha ezt többen nem is ismerik el, ugyanúgy, ahogy Jász-Nagykun-Szolnok megyének a határai is változtak. Szerintem ez nem érv egyébként a megyék ellen, legalábbis azt gondolom.

Ami a másik érvét illeti, hogy ez egy tisztán listás választott GAMESZ vagy GAESZ, az MSZP a parlamenti képviselők létszámcsökkentése ürügyén kifejezetten egyfordulós, tisztán listás választást szeretne az országos választási rendszerben is. Az egyik helyen ez jó, a másik helyen meg nem jó. Én javaslom nektek, hogy maradjatok egyébként a tisztán listás megyei választásnál, mert egyébként ha kétfordulós lenne, akkor nem biztos, hogy beszélneünk egri Markhot Ferenc Kórházról meg HospInvestről, mert akkor meg ott is kétfordulós választás útján, azt gondolom, hogy a jobboldal került volna többségbe.

Az is egy általánosító megjegyzés, ami arról beszél, hogy a jobboldal megyepárti, a baloldal meg régiópárti. Ebben változtak az álláspontok egyébként. Én arra emlékszem, hogy a Fidesz 1990-ben a rendszerváltáskor vagy legalábbis az annak nevezett történelmi

folyamatban kifejezetten megyeellenes volt, mert a területi hatalmi centrumok megyei pártbizottságok meg a megyei tanácsok voltak, és az ehhez kötődő, egyébként a teljes, horizontálisan és vertikálisan átfogó gazdasági és egyéb rendszer mind ezen keresztül átpolitizált volt, még akkor is, ha a pártszervek, mármint a kommunista pártszervek kénytelenek voltak kivonulni a négyigenes népszavazás után 1990. január 1-jén a munkahelyekről. Ezért volt többek között megyeellenes, nem amiatt, hogy mint területi választott egység, hanem az akkori politikai helyzetből adódóan.

Ha így nézzük, valóban drága a magyar közigazgatás vagy egyáltalán az igazgatás, akár a végreható hatalom oldaláról, akár az igazságszolgáltatás oldaláról nézzük, mert maga a kormány sem tudta eldönteni, hogy mondjuk régiós rendőrségeket szerveznek, vagy pedig, kérdezem én, ott miért jók a megyei rendőr-főkapitányságok, mert éppen a politikai lobbik tekintetben elég erős volt ahhoz, hogy ne kerüljenek régiós átszervezésbe. Vagy akár a katasztrófavédelem, és még jó néhány ilyen jellegű szervezetet fel lehetne sorolni. Ha egy mátrixrendszert tennénk a területi közigazgatásra egymás fölé, akkor az nem egymásba csúszna, mint az ujjaink kézfogáskor, hanem egy teljesen egymástól eltolódó rendszert alkotnának.

Ami pedig az európai uniós irányelveket illeti, úgy vélem, hogy a szubszidiaritás és a decentralizáció a két legmeghatározóbb elv az önkormányzati rendszert illetően. Ha a megyerendszert felcsúsztatjuk a régiós rendszerbe, akkor ennek a két alapelvnek nem fogunk tudni eleget tenni. Tehát jóval több feladat kerül át régiós szintre egyébiránt a megyéktől, mint ahány decentralizált eszközt lead a megye a régiók szintjére. Láttunk erre egy elvetélt kísérletet.

A másik, hogy megvannak még ma is egyébként a - most már egyre kevesebb - deko-szervek, van ezek között is megyei besorolású, a többségét régiókba szervezték. Ez egyébként annyit jelentett, hogy papíron regionális, gyakorlatilag a logisztikáját szervezték egy centrumba. A nem létező közigazgatási hivatal, már mint a megyei, de a közigazgatási hivatalok ugyanúgy megmaradtak, csak egy központból egy vezető irányította őket, tehát magasabb vezető állás van, két álláshelyet sikerült is megspórolni ezekben az ügyekben.

De nem akarom ilyen szarkasztikusan befejezni ezt az egész kérdéskört. Én úgy látom, hogy amíg valakinek nincs kétharmada, ez a kérdés nem fog eldőlni, mert ez politikai kérdés részben a parlament asztalán, és nem közigazgatási vagy államszervezési kérdés. Egyet ma tudunk, hogy az alkotmány a megyéket ismeri, mint régiós szervezet nincs bent a mai magyar alkotmányban. Vannak európai uniós szabályok, amelyek kihirdetett jogszabályok, ezekhez igazítani kell a mai magyar rendszert, és ezek többségükben a megyerendszerhez igazodnak. Nyilvánvaló, hogy senki nem fog olyat tenni megyei közgyűlési tagként, miután letette az esküt, hogy kéri a megyék megszüntetését, nem azért, mert tiszteletdíjat kap és a saját álláshelye szűnne meg, hanem pont azért, mert úgy látja, hogy a középszint kérdésének el kell dőlni. Lehet azt mondani a megyei közgyűlésre, hogy most az egy GAMESZ, de az attól GAMESZ, mert ilyenné tette a jogalkotó. A jogalkotó azt mondta, hogy kiüresíti a megyét, és azóta a feles törvényekkel ennek a további kiüresítése finanszírozásával folyik.

Ma egyébként a régiós központokból küldik ki azokat a szakértőket, akik korábban a megyéktől mentek ki, és nézték meg a vis maior helyzeteket, tehát sokkal közelebb voltak a településhez, vagy a régiós központok – ahol az RFT-k helyszíne van – küldik ki azokat a szakértőket, szakembereket, akik egyébként eddig a megyéből megoldották ezeket a feladatokat egy-egy pályázat elbírálásánál. Ráadásul nincs is súlyozva a különböző feladatkörök között, mert a régiós feladatok közé, nem gondolnám, hogy a településfejlesztési feladatok egyébként szükségesek. Nem akarom még egyszer idehozni az illemhely problémáját, de mondjuk az, hogy a zöldfelületekkel kapcsolatos pályázati kiírásokban egy-egy településen 5-10 millió forintért milyen parkot csinálnak, megítélésem szerint ez nagyon messze van a regionális feladatkörtől.

Jó lenne, ha lennének igazi régiós feladatok. Szerintem ilyenek lennének például a regionális szennyvíztisztítók és a szennyvízhálózat kiépítésére a nagy projektek, itt fontos lenne a regionális összefogás. A jelenlegi rendszerben egyébként ezt semmi nem akadályozza. Ha nem lenne régió, három megye is társulhatna az önkormányzati törvény alapján a regionális feladatokra, ezt semmi nem akadályozza. Ehhez nem kell mesterségesen régiót kreálni.

Most már csak az elnök asszony az egyetlen, aki ma még nem jutott ebédhez, más mindenki szépen leszívargott megebédelni, az elnök asszonynak erre már esélye sincs, mert fél háromkor bezárt a büfé, de adjuk meg neki is a lehetőséget. *(Derűltség.)*

Én a hozzászólásomban a harmadik körnek álltam neki. Csak azt akarom mondani végezetül, befejezván a történetet: itt jön vissza ebben az ügyben az Állami Számvevőszék problémájánál végig vitatott feladat- és hatáskörlista a kistelepüléstől egészen a regionális szintig, ugyanis ha normális finanszírozási eszközöket kapnak a megyék a választott testületük mellett, amire ma egyébként az alkotmányos berendezkedés utal, akkor ezt a feladatot ugyanúgy, sőt jobban elláthatják, mint a régiók, mert közelebb vannak a településhez. Ez az én véleményem. Azután lehet itt Verebélyi-szintű nagymegyes rendszert, vagy a bibói városközpontokhoz tartozó hatvannégy kismegyes rendszert alkotni, de ez újabb problémákat vet fel, ugyanúgy, mit a régiós rendszer. Egyébként ma azért nincsenek sok tekintetben egyező vélemények – még a szocialistáknál sem – a régiós ügyeket illetően, mert nem döntötték el, hogy melyik település legyen a régiós központ, Szombathely, Győr vagy Zalaegerszeg. Szombathely a kettő között adná magát, a középpontban van, de nem tudom, ezt hogyan nyelné le mondjuk Balogh József RFT-elnök. *(Balogh József: Én Nagykanizsán születtem, lenyelem! – Derűltség.)* Nem baj, ha az ilyen ügyeket lenyeli, de nem errefelé akarok elmenni. Hagyományos megyeközpontok találhatók még az összerakott megyékben is, amelyek fele a trianoni határokon kívül esett.

Lezárván a mondandómat: Tilki képviselő úr beszélt a megyei identitástudatról. Ma vannak ilyen próbálkozások, kezdeményezések, hogy a régiós tudat erősítésére régiós díjakat adnak ki. Ez egy vicc, szerintem ilyenek nincsenek, viszont a megyei és a települési identitástudat valóban él, sőt, megyén belül is a szatmári, a bihari, a különböző térségekhez tartozó valamilyen közösségérzet még megvan az emberekben, ez valóban ezeréves vagy ötszázéves. Ezt talán csak hosszú-hosszú időn keresztül lehet eltakarítani, de szerintem forduljunk vissza a gyökerekhez, megítélésem szerint talán egyszerűbb lenne, kevesebb bajjal járna. Tudom, ezzel a hozzászólással nem tudom a szocialista képviselőket átfordítani abba az irányba, hogy megyepártiak legyenek, de ez a kérdés hosszú időn keresztül addig nem fog eldőlni, amíg kétharmada nem lesz valamelyik koalíciónak, és továbbra is itt fogunk „tütymörögni” ebben a rendszerben, ami nagyon drága lesz az országnak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balogh alelnök úr, parancsoljon!

BALOGH JÓZSEF (MSZP): Igyekszem rövid lenni, bár itt mindenki tudna regényeket mesélni és érvek sorát felsorakoztatni. Szerintem az elénk terjesztett probléma alapvetően kettéválasztható: van egy hitvita része, és van egy valós, a szakmai rendezetlenségből adódó probléma, amit itt nagyjából a tisztelt előterjesztők részleteztek, bár ezek nem mentesíthetők a hitvitai résztől. Mivel itt többen nagyon szórakoztatókat mondtak, én is teszek történelmi visszapillantásokat. Szerintem két újdonságnak ható dolgot mondok, nehogy olyan benyomása legyen bárkinek is, hogy ez a „régiónál” valamilyen kommunista ötlet és förmedvény. A következő két történelmi részre szeretném a jelenlévők szíves figyelmét felhívni.

Magyarország regionális jellegű – akkor Kreis-nek és District-nek mondták – első átszervezésére 1688-ban tett javaslatot a Magyar Udvari Kamara elnöke, Kollonich Lipót

bíboros, győri püspök. Azóta egyébként kormányzati szinten ez többször is felmerült, ennek az egyéb vonatkozásai már ismertek. A másik, amit elmondok, hogy ugyancsak a kerületi, ma úgy mondanánk, régiós ügyekben a Magyar Országgyűlés 1723-ban hozta az első törvényt – ez is kevésbé ismert –, ahol elsősorban a táblabíróságot a Nyugat-Dunántúlon, Kőszeg székhellyel létrehozták. Tehát a regionális méretekben való gondolkodás nem kommunista vagy szocialista találmány, évszázadok óta jelen van a magyar közgondolkodásban, ha ez annyira nem is ismert.

Azért is lehet egy kicsit politikamentesen erről beszélni, mert itt utalás hangzott el Kovács kolléga részéről, aki elmondta, hogy ebben még a Fidesz álláspontja is változott. Hozzáteszem, a megyék meggyöngyítését szintén nem a szocialisták kezdték el. Itt arra utalok, hogy 1990-ben a megyéket, ha nem is lenullázták, de gyakorlatilag a politikai szerepkörüket elvették, köztársasági megbízottakat neveztek ki több megyére kiterjesztően, illetve itt utalás volt az 1997. évi regionalizációs törvényre, amit 1999-ben az Orbán-kormány előterjesztésére módosítottak, ekkor kerültek be a megyei jogú városok polgármesterei, de a rendszer lényegét egyébként az Orbán-kormány sem módosította, hanem meghagyta.

Ebben a bonyolult ügyben szerintem a következőt tudjuk tenni, de előrebocsátom, nem tudjuk megoldani ezt a kérdést. Egyetértek Kovács képviselő kollégával, hogy itt valószínűleg az a kormány fogja ezt megoldani, amelyik kétharmados többséggel bír, de hozzáteszem, teljesen biztos vagyok abban, hogy a megyéket nem fogjuk tudni leradírozni a közigazgatási térképről, de meggyőződésem, hogy a régiókat sem. Egyébként Európában általános gyakorlat az az elv, hogy körülbelül három megye alkot egy régiót. Most nem akarom a megyékbe vetett hitet megrendíteni, de a következőt mégis el kell mondanom, és ezzel a mondandómat bezárom.

Nem várjuk azt, hogy a megyei vezetők kimondják önmaguk lenullázását, de azért szeretném a következőt elmondani, minden regionális és megyei öntudat mellett, hogy a fő probléma mégis a megyékkel szembeni bizalmatlanság, ami most csak azért nincs meg, mert a megyék hatásköre nagyon korlátozott. Szakmailag a következőkben látom a fő problémát, amit egyébként pár napirenddel ezelőtt kifejtettem. Magyarországon nincs 3200 életképes önkormányzat, település, különösen akkor, amikor a lakosság száma bizony nagyon csökken, tehát a térségi gondolkodásnak nagyobb teret kell adni. Az, hogy ezt most a megyék, a kistérségek vagy a régiók szervezik-e, egy kicsit hitvita jelleget fog ölteni, de egy biztos: úgy tűnik, a megyék túlságosan távol állnak a kistérségektől, a hozzájuk való bizalom nem tűnik túl erősnek. Tudniillik az a baj, hogy a kistérségek, a települések itt is felülről erőszakolt megoldásnak érzik a megyék szerepét, a kistérségek esetében viszont sokkal nagyobb szerepet kap az önálló kezdeményezés. Szerintem az alapvető probléma valahol itt van. Egy tény, hogy ha itt öt szintről beszélünk, egy legalább fölösleges, ez teljesen biztos, ezt egy hitvita alapján is el lehet dönteni, annál inkább, mert mindegyik mellett lehet bizonyos érveket hozni. Mi nyilván elsősorban a régiós megoldás mellett köteleznénk el magunkat bizonyos megyei szerepkör elismerésével és a kistérségek szerepének megerősítésével, de attól tartok, hogy erre rövid időn belül aligha lesz megoldás. Egy ilyen eszmecserére, úgy gondolom, hogy szükség lesz a későbbiek folyamán is, hátha ez valamiféle egységesülő megoldás felé vezet. Ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Mester képviselő úré a szó, parancsoljon.

DR. MESTER LÁSZLÓ (MSZP): Nem a leglényegesebb, sőt egyáltalán nem lényeges megjegyzéssel kezdem, de én se szivárogtam le ebédelni, csak pontos legyen a nyilvántartása alelnök úrnak. *(Derűltség.)* Hajdu képviselő úr se egyébként. Mondom, hogy nem a leglényegesebb.

Figyeltem egyébként Papp úrnak meg mindenkinek a hozzászólására. Azt nem hallottam kicsengeni, hogy ezt az ezeréves vagy néhány száz éves múltat el akarta volna törölni, de lehet, hogy mindenki mást hallott ebből kicsengeni. Egyébként ha már az eltörlésről van szó, már csak azért se lenne jó, ha valaki itt eltörlőné a múltat meg az emlékezetet, mert akkor Kovács alelnök úrban az maradna meg, amit mondott, hogy a népszavazás arról szól, hogy a kommunista pártszervezetek ne maradjanak a munkahelyen. Kedves Alelnök Úr! Csak némi helyreigazítás. 1989. október 6-án az MSZP alakuló kongresszusa többek között a nyilatkozatában kimondta, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt megszűnt, többek között ezért se maradhatott volna meg egyébként az ön szavaival élve kommunista pártszervezet a munkahelyeken. A népszavazás arról szól, az a bizonyos igen, hogy egyik pártnak se lehessen a munkahelyen szervezete. Csak pontosítsuk a történelmi ismereteinket, de hát erre is jó egyébként nyilvánvalóan a bizottsági ülés.

Egyébként itt többször elhangzott, amit persze pontosan tudunk, hogy kétharmados többség kellene bizonyos törvények módosításához. Volt már egy kormánykoalíció mögött kétharmados többség. Akkor ott sajnos vagy hála istennek - mindenki eldönti a saját ízlése meg szándéka szerint - az a koalíció úgy döntött, hogy megkérdezi a kisebbséget is, kikéri a véleményét. Valószínű, hogy ezért nem született akkor a bizonyos Horn-kormány időszakában többek között ezekről a kérdésekről döntés. Lehet, hogy ez majd más időben, más helyzetben, más szereplőkkel másképp lesz.

Elnök asszonyt akartam igazán megkérdezni, de a megjegyzéseimmel kezdtem, hogy az világos-e számunkra, illetve a levezető elnök számára, hogy most a bizottságnak mi a feladata. Ha jól értem, akkor az, hogy a felterjesztésben szereplő javaslatokat megerősítjük, mert nyilván abból a szempontból nem vagyunk döntési helyzetben, nem tudunk itt semmit eldönteni, tehát támogatja a bizottság vagy nem támogatja. De úgy gondolom, hogy abból a szempontból döntési helyzetben vagyunk, hogy arról tudunk szavazni, tekintettel arra, hogy körülnéztem, a bizottság ittlévő és távollévő tagjait is idekalkuláltam, nincs ebben a bizottságban olyan ember, aki az elmúlt években ne ült volna már néhány vitát a megyerendszerről, a középszint jelentéktelenségéről vagy jelentőségéről, egyáltalán a közigazgatási szerkezetről, valamilyen elméleti vagy gyakorlati megközelítési vitát. Azt gondolom, abból a szempontból döntési helyzetben vagyunk, hogy arról, ha kell, tudunk szavazni, hogy mi a véleményünk ezekről a javaslatokról.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Mivel ez nem felterjesztés, hanem az érintett megyék, illetve akik megtárgyalták ezt a kérdést különböző fórumokon, testületi üléseken, a határozatokat küldték el a bizottságnak, tehát a bizottság nincs döntési helyzetben ebből a szempontból. Itt tudomásul tudjuk venni ezeknek a megyéknek a határozatait, tehát ezt fogom a végén föltenni majd szavazásra, szó nincs arról, hogy itt konkrétan akármilyen határozati javaslatként végig kellene menni bármilyen szavazási technikával.

Tisztelt Bizottság! Kérdezem, hogy van-e még hozzászólás? *(Erdős Norbert jelentkezik.)* Erdős képviselő úr, parancsoljon!

ERDŐS NORBERT (Fidesz): Köszönöm szépen. Mester képviselő úr kétharmados emlékezete azért ott hibádzik, hogy az önkormányzati törvényhez akkor hozzá lett nyúlva, szerintem egyébként szerencsétlen módon, mert a kétfordulós önkormányzati választás egyfordulósra lett redukálva.

Kiegészíteném Kovács alelnök úrnak azon Heves megyével kapcsolatos észrevételét, amikor hiányolta, hogy kétfordulós választás kellene hogy legyen. Most is Heves megyében a Fidesz listája több szavazatot kapott egyébként, mint az MSZP listája, ezt csak így zárójelben teszem hozzá. Ez ugyanakkora mandátumot eredményezett. *(Papp József: 1998-ban meg az MSZP kapott több szavazatot.)*

A GAMESZ kérdéskörében Papp József képviselő úrnál azért azt megjegyezném, hogy Budapest is ugyanúgy listás alapon áll össze, ebből kifolyólag a budapesti Fővárosi Közgyűlés is egy GAMESZ ugyanúgy ezen gondolatok alapján, mint a megye.

Egyet szeretnék csak kérdezni szintén Papp képviselő úr felvetései alapján. Egy erős választott regionális rendszerre lenne szükség. Mivel gyengébb egy erős választott megyerendszer vagy mivel rosszabb? Ha visszakérdezek, mivel jobb egy erős választott regionális rendszer? Lehet, hogy ez költői.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Papp képviselő úr, parancsoljon!

PAPP JÓZSEF (MSZP): Két pontosítás. Ha jól emlékszem, nem Jász-Nagykun-Szolnok megye határai változtak, hanem több megyéből csináltak egyet, tehát ez alátámasztja az én érvelésemet. 2. Nem azt mondtam, hogy ez a baj a megyékkel, hogy listán választják őket, hanem az a baj, hogy jelen állapotukban csak GAMESZ-ok, tehát pártlistán nem kellene GAMESZ-t választani, és akkor ezzel már a választ is megadtam.

Erdős Norbert képviselőtársamnak pedig csak megismételném egy mondatban azt, hogy az erős választott régió akkor tudna még erősebb lenni, hogy jelentős állami feladatokat lehetne hozzá decentralizálni, és ebben sokkal nagyobb a különbség, mint a 19 plusz 1. Másik szint.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Tilki képviselő úr, parancsoljon!

DR. TILKI ATTILA (Fidesz): Csak egy pici pontosítás. Pontosan a Jász-Nagykun-Szolnok egy rossz példa Papp képviselő úr részéről, mert ott tényleg változott a megye is Trianon után, tehát nem így nevezték korábban. *(Papp József: Azt hiszem, ezt mondtam.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e még. *(Dr. Kovács Zoltán jelentkezik.)* Kovács alelnök úr, parancsoljon!

DR. KOVÁCS ZOLTÁN (Fidesz): Ha már történelemórát tartunk, én nem emlékszem az október 6-i kommunista párt szétválasztására, mert nem voltam ennek a pártnak a tagja, és nem voltam ott ezen a kongresszuson, ellentétben Mester képviselő úrral, vélhetően ezért emlékszik jobban, amit egyébként nem bánok, hogy nem voltam ott, még ha sokak számára ez egy történelmi pillanat is volt abban az időben.

De szeretném elmondani azért, hogy az, hogy a pártszervezetek vonuljanak ki a munkahelyekről, népszavazáson dőlt el, nem pedig a kongresszuson. Én tudom, hogy sokaknak fáj egyébként, hogy nem kongresszusi határozattal születtek döntések 1989-90 után, mint ahogy annak megelőzően 40 éven keresztül nem a választott megyék, illetve a tanácstestületek döntöttek fajsúlyos kérdésekről, hanem a pártbizottságokon dőlt el a kinevezések sorsa, életutak sorsa, iskolák sorsa, és még sorolhatnánk. Én is elég öreg vagyok már ehhez, úgyhogy ezt tudjuk.

Azt gondolom, hogy a négyigenes népszavazás azoknak a sarkalatos törvényeknek egy megerősítése volt, amiről egyébként akkor vita volt 1989-90-ben. Ebbe egyébként beletartozott - az ellenzéki kerekasztalnál nem sok energia és idő fordítódott erre -, hogy hogy nézzen ki Magyarország közjogi berendezkedése, amelyet aztán egy rendkívül gyors parlamenti döntéshozatallal 1990. szeptember 30-ával és az alkotmány illetően módosításával hozott létre az akkori Magyar Országgyűlés. Való igaz, hogy volt valakinek kétharmada, amire Erdős képviselő úr utalt. Akkor azért nem volt izgalmas a megyék megváltoztatása, mert éppen abban az időszakban a szocialisták vezették a legtöbb megyét Magyarországon.

Akkor lett volna lehetőség egyébként a teljes közjogi berendezkedés módosítására, ha létre lehetett volna hozni a regionális önkormányzatokat. Ennek csak egy részeleme került 1990-ben bevezetésre az államigazgatási oldalról a köztársasági megbízotti hivatalok létrehozatalával – amit valaki itt emlegetett –, ezt egyébként igazgatási oldalról eltörölte az akkori kétharmadával az Országgyűlés, helyette egyébként maradtak a ma sokat vitatott megyei közigazgatási hivatalok, amelyek egyébként a mai magyar végrehajtó hatalom államigazgatási részét végzik középszinten, illetve most már a feles törvénnyel regionális szinten, kivéve, amit nem lehetett megváltoztatni. Ezt én is szerettem volna pontosítani. Valóban nemcsak a Kommunista Pártnak kellett volna kivonulnia a munkahelyekről, hanem minden pártnak, csak a többi akkor még nem volt bent.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottsági tagokat, kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Engedje meg a tisztelt bizottság, hogy két dologra reagáljak itt, a vita végén.

Erdős képviselő úr nyilvánvalóan nem hallotta, a jegyzőkönyv kedvéért mondom, hogy 1998-ban a Magyar Szocialista Párt kapta a legtöbb szavazatot, de a koalíciókötések és az együttműködések hozták utána azt a helyzetet, ami akkor végül is kialakult. Én, mint fővárosi képviselő, 1994 óta nagyon szívesen veszek abban részt, akár GAMESZ-tagként is, hogy a fővárosban a működtetést, illetve a fejlesztést valamilyen módon szolgáljam. Nem szeretném azt kutatni, hogy honnan indultak el azok a megjegyzések, hogy egy listás választás milyen típusú. Úgy gondolom, a listán megválasztott képviselő, illetve az egyénileg megválasztott képviselő úgy az önkormányzatban, mint az Országgyűlésben ugyanolyan jogokkal és – ami a legfontosabb – kötelezettségekkel bír.

Tisztelt Bizottság! Én azokkal a véleményekkel értek egyet, amelyek abba az irányba tendáltak, hogy ez a kérdés ugyan nagyon sok fórumon lett már felvetve, nagyon sok fórumon különböző szinteken beszéltek erről, de ez nincs végérvényesen kivitatva, és ami talán a legfontosabb, nincs lezárva. Abban bízom, hogyha egyszer valakinek végre kétharmada lesz az Országgyűlésben, akkor a minden oldalon felmerült érveket, mind a régió mellett szóló érveket, mind pedig a megyék mellett szóló érveket – elsősorban szakmai érveket – elsősorban az állampolgárok, az emberek érdekében, a közszolgáltatások és a különböző államigazgatási feladatok végig gondolása érdekében, minden érvet megfontolva születik ebben döntés. Azt gondolom, ez egy olyan vitatott része a mai önkormányzatiságnak, az önkormányzati rendszernek, amivel előbb-utóbb tényleg jó lenne dűlőre jutni, mert a mai vitából leszűrhető volt, legalább is én ezt szűrtem le, hogy ez a helyzet, ami most fennáll, végül is így, ahogy van, nem jó. Azt gondolom, a bizottság ehhez az ügghöz ezzel a néhány órás vitával és az elhangzott érvekkel hozzá tudott járulni.

Most szót adok a vendégeknek, majd pedig szeretném, ha az egy határozati javaslatról döntene a bizottság. Domokos képviselő úr, elnök úr, parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ (Békés Megyei Közgyűlés): Köszönöm szépen, elnök asszony. Már azt is köszönjük, hogy még egyszer megadták a vélemények megformálásának a színterét, ezt értéknek tekintem, még akkor is, ha nem feltétlenül mindenki vel egyetértésben. Azért néhány tévhit van, nemcsak a Jász-Kiskun megye nevével kapcsolatban. *(Közbeszólások: Jász-Nagykunszabolcs!)* Direkt így mondom, hogy értesse mindenki. Bocsanat, nem nagyon akartam humorizálni, ennél egy kicsit komolyabb a dolog. Egyrészt szeretném leszögezni: az alkotmány és a kétharmados törvények világosak. Három szint van. Államigazgatási szintet hozhat a kormány kétharmad nélkül, sima többséggel a parlamentben, a saját kormányhatározataival, amit láthattunk is. Ez szabadon van szabályozva, nemcsak Lipót óta, hanem azóta is, akár 2006 óta is. A kettő nem függ szorosan össze. Az

önkormányzatiság nem véletlenül van kiemelve a sarkalatos törvényekkel és az ahhoz kapcsolódó kétharmaddal.

Tehát fel szeretném hívni a figyelmet, hogy a dolog egyrészt arra irányul, hogy a problémát nem a távoli jövőben kell megoldani. Most valószínűleg a válságkezelő kormány is államigazgatási reformok címén újabb és újabb szinteket fog létrehozni az alkotmánnyal ellentétben vagy az alkotmányon kívül, ha úgy tetszik, az alkotmánytól függetlenül – így a pontos, mert nem jogon kívül –, de ez nem feltétlenül a település, a megye és a kormány szintje, hanem közéilleszkedik. Nézzék meg, mennyi ott a közalkalmazott, mennyi jogi szervezet van, mekkora a költségvetés.

Ha már többször is képviselőnek szólított az elnök asszony, köszönöm, hiszen a költségvetési bizottság alelnökeként szólhatok ebben a kérdésben. Azt gondolom, hogy amikor a költségvetéssel ilyen nagy baj van, akkor az nem szórakozás kérdése, hogy mennyi államigazgatási szervet tartanak el az állampolgárok az államon keresztül, ez nagyon is húsba vágó pénzkérdés. Lehet kísérletezni a negyedik vagy az ötödik államigazgatási szintekkel, de az alkotmányban, a kétharmados törvényben ez rögzítve van. Miután jelenleg nincs meg a kétharmad a politikai döntésekben – ezt ebben a Házban mindenki elismerte –, viszont a pénzügyi baj meg itt van a nyakunkon, ezért arra hívjuk fel a figyelmet, hogy önmagában megtakarítást jelentene – és itt fognak majd a bizottságban állást foglalni erről –, hogy a három szinten belül kellene a reformokat és a pénzügyi ésszerűsítéseket megvalósítani, nem a kistérségek és a régiók további erősítésével, mert ez jelenleg többletpénzt jelent, mert így az egyik oldalt nem tudják megszüntetni, a másik oldalt viszont létrehozzák, és tovább működtetik. Nem tudom, végeztek-e számítást erre vonatkozóan a kormány tagjai, de nagy érdeklődéssel hallgatom. Egyébként nem tudom, ismerik-e a március 25-i kormányhatározatot a bizottság tagjai, mert nem reagáltak rá, de jelzem, mi nem ismerjük. Tehát ezek szerint akkor jellemzően hoztak az önkormányzatokról egy kormányzati szándékot – igaz, még az előző kormány, nem a válságkezelő kormány –, amely az önkormányzati szintről valamilyen megyéket gyengítő, a megyéket kihagyó javaslat. Tényleg aktuális, hogy ezt megtárgyaljuk, mert nem ismerjük ezt a kormányhatározatot, nem tudom, hányas számú, ezt jó lenne tudni. Lehet, hogy nem ezres, hanem két- vagy háromezres, és akkor nem láthatjuk, de azért ez fontos, és ma megtudhattuk, hogy van ilyen.

Nem tudom, milyen törvényekhez lehet hozzányúlni. A területfejlesztési törvény sima törvény, az összes deko-t létrehozó törvény sima, egyszerű többséges törvény, és még sorolhatnám a kormányrendeleteket és a további ügyeket. Tehát nem kell kétharmadra várni azért, hogy javuljon az önkormányzati szint hatékonysága. Van mód a mai egyszerű többségen keresztül is ehhez megadni a lehetőséget, hogy kérjük, ezt ne a megyék rovására tegyék. Nem önöknek kell Boba szennyvizével foglalkozni, nem az országos szintnek kell egy rakás helyi ügygel foglalkoznia, ami most oda van téve, hanem azokkal bizony a helyükön kellene foglalkozni.

Tények: 1009-ben, István király időszakában létrehoztak négy megyét. Ennek a négy megyének most lesz május 23-án egy szép ünnepe egy helyszínen. Bár én nem vagyok Veszprém megyei vagy Zala, Fejér és Pest megyei – ha jól emlékszem, ez az a négy megye –, most meghívást kaptam, de azt gondolom, mindenkit nagy tisztelettel váránk, szívesen látnánk. *(Balogh József: Erről van szám?)* Akkor ennyit alapítottak, utána még egy párat alapítottak, de ez volt az első, utána jönnek a többiek. Tehát szívesen látjuk önöket. Ott szakmai konferencia is lesz, az önkormányzati bizottság bekapcsolódhat ebbe, de egyébként ez egy ünnep lesz. Igaz, hogy ez nem a mai megyerendszer, de a kor szellemének megfelelő, és úgy emlékszem, a történelemkönyvekben benne van, az általános iskolában is tanítják, ez István alaptörvényeiben benne van. Mi ezt akarjuk.

Nyilván voltak ilyen törekvések, olyan törekvések, az anyag maga ki is tér erre, hogy 1955-ben megszüntették a megyét, aztán '56-ban visszaállították, mert nem tudták

végrehajtani. Most én nem akarok belemenni, a történelem ezer fordulójáról lehetne még hozni pont példákat. Most ebben az évben, ezért is külön köszönjük a bizottságnak, hogy tárgyalta ezt, ezerévesek az első megyék, amelyeket István király létrehozott. Tehát azért ez ilyen értelemben ünnepi is tud lenni.

Rövid megjegyzés a kistérségekkel kapcsolatban. A megyéket nem vonják be ebbe, hogy világos legyen, tehát kereshetnek ott bennünket, de semmilyen keretek között nem vehet részt benne még azokban a kötelező kistérségekben sem. Egyébként a szabadon választott kistérségekben például Békés megye minden kistérségnek tagja és segítője, együttműködő partnere, de a kötelezően létrehozott kistérségi társulásokból ki lettek hagyva, nem lettek preferálva, hogy így mondjam.

Utolsó gondolatként nem hiszem, hogy a főváros, de nem is gondolom, hogy a megyék csak intézményfenntartók, mert ilyen alapon akkor egy falut is le lehetne könnyen intézményfenntartózni meg egy várost is, ha megnézzük, hogy a költségvetésnek általában az önkormányzatoknál a fele legalább intézményfenntartás, de a másik fele nem biztos. Arányok vannak. Vannak, akiknél több, van, akinél kevesebb. A megyéknél is van, ahol lehet, hogy nem éri el a 15 százalékot a nem intézményfenntartói rész, de nagyon sok esetben 30 százalékig is elmegy, ami nem intézményi működtetésen keresztül látja el a feladatait. Tehát nem akarok a részletekbe belemenni, mert az messze vezetne, csak azt a tudatot szeretném egy kicsit puhítani.

Mind a két oldal itt erről beszélt, hogy az intézmények egy nagyon fontos feladatellátó színtere, egy stabilitása, azt gondolom, az államigazgatásnak, a közszolgáltatásoknak, de azért nem a legésszerűbb szervezeti formában igyekezett mindenki megvalósítani. Volt, aki kiszervezéssel, volt, aki vállalatokon keresztül, van, aki civil szervezeteken keresztül, van, ahol közvetlenül a hivatalon keresztül, és még sorolhatnék jó néhány együttműködési formát, hogy mely feladatokon keresztül látja el, és akkor még a jegyzői hatósági hatáskörökről nem is beszélek, meg a választójogi és a területfejlesztési törvényből adódó ezernyi üggyel. A környezetvédelmi tanulmány jóváhagyásától kezdve az oktatásügyi koncepció jóváhagyásáig, az iskolaszervezet átalakítása, sorolhatnám azokat a példákat, amik nem intézményfenntartói jogkörök, hanem nagyon is igazgatási, szervezői, koordináló szerepkörök.

Utolsó gondolatként azért hagytam a végére, csak szeretném tudatosítani, hogy az önkormányzati szféra egésze küzd az ellen, hogy ne csak intézményfenntartó legyen. Egyre inkább a trend arra megy, egyre nagyobb a költségvetési hányad, hogy bérből, tb-ből és dologból áll és intézményből, de azért sem a törvényi körülmények nem így szólnak, sem pedig a gyakorlatban ők nemcsak erre törekednek, nemcsak a megyék, jelzem, hanem a főváros és a kerületek is, a kistestek is és a nagyvárosok is igyekeznek szélesebb körű feladatokat elvállalni és koordinációt ellátni.

Még egyszer nagyon szépen köszönöm elnök asszonynak külön is, és köszönöm, hogy szólhattam.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, elnök úr. Főjegyző úr, parancsoljon!

DR. VARJÚ MIHÁLY (Fejér Megyei Közgyűlés): Márpedig a centralizáció veszélyes dolog, veszélyes az igazgatás jósága és hatékonysága szempontjából. Ezt most írtam le, most jutott eszembe, ezt még Ivancsics professzor úrnál tanultam Pécsen az egyetemen, ez pedig dr. Benkóczi Albert Jász-Nagykun-Szolnok megyei alispán mondta ezelőtt durván 110-120 évvel ezelőtt. Akkor is hasonló bürokratikus dolgok mentek át a magyar közigazgatásban, és a vármegyék ellenállása miatt ez a folyamat megszűnt, és a dualizmusra emlékszünk mindnyájan, egy nagyon virágzó, fejlődő Magyarországot hozott létre. Tehát úgy gondolom, nem szégyen erről beszélnünk, akkor is tudták már a vármegyéknél, hogy mi a teendő.

Tisztelettel kérem az elnök asszonyt és a bizottságát, hogy az Önkormányzati bizottság szolgálja ezt a nemes ügyet, többször vitassák meg ezt a témakört, és kezdeményezzenek törvényjavaslatot, hogy a Magyar Köztársaság tegye helyre ezt a nemes ügyet.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, főjegyző úr. Tanácsos asszonyé a szó, parancsoljon.

DR. CSUKÁS-NOVÁK NÓRA (Önkormányzati Minisztérium): Köszönöm szépen. Először képviselő asszony kérdésére szeretnék válaszolni. A tárcához hasonló, szinte azonos tartalmú közgyűlési határozatok érkeztek, és értelemszerűen mi is következetesen azonos tartalmú választ küldtük a megyék számára.

A másik, Domokos képviselő úr részére. A tárca előterjesztést készített az egyes önkormányzati tárgyú törvények módosításáról. Ezek között az elemek között, mint említettem, nem szerepelt az erős önkormányzati középszint, tehát értelemszerűen a kormány ezt az előterjesztést tárgyalta meg, amit benyújtottunk a kormányhoz. Az előterjesztés nem tartalmazta ezt az elemet, tehát a kormány sem tárgyalta az erős önkormányzati középszint kérdését.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, tanácsos asszony. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy hozhatunk-e akkor döntést ebben a kérdésben. *(Nincs jelzés.)* Kérdezem a bizottságot, tudomásul veszi-e Békés megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Komárom-Esztergom megye, Fejér megye, Vas megye, Nógrád megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye közgyűléseinek a magyar megyerendszer megőrzése mellett hozott határozatait. Aki ezzel egyetért, az kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* 9 igen. Ki az, aki nem? *(Nincs jelzés.)* Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 10 tartózkodás. Köszönöm szépen. Tehát a bizottság nem hozott ilyen határozatot.

Köszönöm szépen a megjelenést és a napirendi ponton való részvételt.